

تشویقی برای قبض آب

برای پی بردن به جزئیات ریزتر زندگی آن‌ها در موضوع مدیریت کردن منابع طبیعی، گفت‌وگو را با این پرسش‌ها ادامه می‌دهم:

❖ **مبلغ مصرفی قبض شما معمولاً چقدر است؟**

به خاطر مصرف کم بیشتر اوقات تشویقی گرفته‌ایم. به این مفهوم که آن دوره پولی پرداخت نکرده‌ایم.

❖ **معمولاً هر چند وقت یکبار به شست‌وشوی ماشین خود می‌پردازید؟**

هر زمانی که احساس کنم به این کار نیازست؛ اما حتماً که نباید از آب شرب باشد، تاجایی که امکان داشته باشد با استفاده از دستمال این کار را انجام می‌دهم. اگر هم در فصلی مثل زمستان شست‌وشو ضرورت داشته باشد، همان آب جمع‌آوری شده غیرقابل استفاده را به کار می‌گیریم.

❖ **وقت استحمام که نمی‌شود از این آب استفاده کرد، درست است؟**

شاید باورتان نشود از اول تا آخر حمام ما با دو لگن آب است و در انتها برای دوش گرفتن خیلی کوتاه و به اندازه آبکشی استفاده می‌شود.

❖ **طرح‌هایی را که بازگو کرده‌اید تا به حال به جایی هم ارائه داده‌اید؟**

بله، به دفتر ریاست جمهوری که آن‌ها هم به سازمان آب مشهد ارائه داده‌اند و چند بار هم از این سازمان با من تماس گرفته‌اند.

❖ **می‌توانید چند نمونه از عکس‌العمل‌های مردمی را بگویید که به آن‌ها برای مصرف درست آب تذکر داده‌اید؟**

مهم‌تر از همه این جمله بوده است که خیلی عذاب آور است: «پولش را می‌دهم به خودم مربوط است!» یا اینکه «من نکنم یکی دیگر هدر می‌دهد»، «خودم استفاده نکنم که فردا به بقیه سخت نگذرد؟»، «بروید به آن‌هایی بگویید که استخرهاشان را برای تفریح پسر می‌کنند! چرا زورتان به ما رسیده است» و....

به تعطیلی کشانده است. وضعیت آب هم به همین شکل است. خیلی‌ها روش‌های صرفه‌جویی را بلد نیستند و اسیر عادت‌های غلط خودشان هستند. این که موقع وضو گرفتن، شست‌وشو و استحمام دائم شیر آب را با فشار بالا باز می‌گذارند و نمی‌دانند این موضوع چقدر به منابع آب آشامیدنی لطمه می‌زند. این‌ها نه آموزش دیده‌اند و نه بلد هستند و باید آموزش ببینند.

❖ با پر مصرف‌های آب برخورد نمی‌شود

حالا نوبت آقای چاویده است که رشته کلام را به دست بگیرد و حرف‌هایی را که بارها و بارها به عنوان گلایه مطرح کرده است، اینجا عنوان کند. او می‌گوید: وقتی خود شهرداری نسبت به این موضوع اهمیتی نشان نمی‌دهد و برای آبیاری فضای سبز گاهی اوقات از آب شرب لوله‌کشی استفاده می‌کند چه انتظاری از دیگران می‌توان داشت. چرا با وجود مجموعه‌های متعددی در مشهد از پخش غیرقابل استفاده آب‌ها برای آبیاری استفاده نشود. حقیقت این است که نظام تشویق و تنبیه از یک طرف و سیستم حمایتی برای مسئولیت‌شهروندان در مصرف آب، تعطیل است. باید مصرف‌کنندگان پر مصرف شناسایی شوند و با آن‌ها برخورد شود؛ در حالی که هیچ عامل بازدارنده‌ای وجود ندارد. یکی از کارهایی که وزارت نیرو سازمان آب و فاضلاب اقدام درستی درباره‌اش انجام نداده است و اتفاقاً فکر می‌کنم در صرفه‌جویی آب جواب می‌دهد، تفکیک کنتورهای آب است. در مجتمع‌ها و آپارتمان‌هایی که امکان دارد، تفکیک کنتور صورت بگیرد؛ اگر این تفکیک صورت بگیرد هر کس می‌داند چقدر مصرف می‌کند و قطعاً صرفه‌جویی می‌شود. الان در خیلی از آپارتمان‌ها این اتفاق نمی‌افتد؛ چون مردم می‌گویند ما برای چه صرفه‌جویی باید بکنیم وقتی همسایه کناری این همه اسراف می‌کند.

او ادامه می‌دهد: بخشی از مشکل به سیستم خرابی لوله‌کشی‌ها به‌ویژه در بافت فرسوده بر می‌گردد که کسی خود را مسئول تعمیر و ترمیم آن‌ها نمی‌کند. ما مدیریت کردن این منابع طبیعی را یاد نگرفته‌ایم و شاید به خاطر وفور نعمت خطر را حس نکرده‌ایم. چنانچه در خیابان‌های شهر ما، منبع‌های بتونی‌ای برای جمع‌آوری آب باران باشد تا به موقع از آن استفاده کنیم؟ چرا کسی به مالکان ساخت‌وسازهای بزرگ شهر که با آب شرب انجام می‌شود، اخطار نمی‌دهد؟ چرا برای تکیه‌ها و مساجد الگوی مصرف نگذاشته‌ایم؟ چرا مردم را نسبت به این موضوع مهم حساس نکرده‌ایم؟ چاویده سپس گفته‌های همسرش را تکرار می‌کند و می‌گوید اینکه خیلی‌ها به خاطر سخت‌گیری در مصرف آب، آن‌ها را به تمسخر می‌گیرند و حتی بین اهالی محله به «بابا برقی» و «بابا آبی» هم معروف شده‌اند، برای‌شان اهمیتی ندارد؛ چون می‌دانند خطر کم‌آبی‌ای که در کمین است، گریبان همه آن‌ها را خواهد گرفت.

❖ به اندازه مصرف کردن، حساست نیست

شاید اوایل زندگی دیدگاه و خلق و خوی او برای همسرش هم سخت بوده است. اینکه در زندگی زناشویی آن‌ها خط و خطوطی مشخص شده است که باید رعایت شود.

مریم فهمی تعریف می‌کند: نه اینکه فکر کنی رعایت کردن این موضوع مربوط به ایامی است که با کمی بارش و نزولات آسمانی مواجه هستیم. در زندگی ما از همان ابتداء روش جداسازی آب مصرفی بی‌نمک و بدون چربی برای آبیاری درخت و گل‌دان وجود داشته است. اوایل زندگی، اعمال این روش کمی برایم سخت بود؛ اینکه مدام بخواهم آب و ضور را از آب شست‌وشو تفکیک کنم؛ اما کم‌کم عادت کردم و این حساسیت برای من هم ایجاد شد. ناخودآگاه به دنبال سطل هستم. تا آن جا که وقتی می‌بینم به فرض کسی با شلنگ در حال شست‌وشوی جلوی منزل مسکونی‌شان هست به آن‌ها تذکر می‌دهم. به نظر من این موضوع هم به نوعی امر به معروف و نهی از منکر است. حساسیت بمان علی‌چاویده برای به اندازه مصرف کردن و قناعت اصلاً به مفهوم حساست نیست؛ در حالی که خیلی از اطرافیان و آشناهای دور و نزدیک آن‌ها را به خسیس بودن متهم می‌کنند و بعضی‌ها رفت‌وآمدشان را با آن‌ها محدود کرده‌اند.

❖ مسئولیت‌پذیری در برابر آب

فهمی اعتقاد دارد نظام آموزشی برای مسئولیت‌پذیر کردن شهروندان در مصرف آب ضعیف است و می‌گوید: بدون تعارف و صریح می‌گویم و نمی‌خواهم توهین تلقی شود. بخش مهمی از جامعه مادر مسائل جزئی به بینش نرسیده‌اند. مثلاً این آگاهی را دارند که باید در انتخابات شرکت کنند و این خیلی خوب است اما هنوز به این باور نرسیده‌اند که آب را باید درست مصرف کنند. باید این آگاهی را به مردم داد. مسئله آموزش گرچه زمانبر است اما باید از مهدهای کودک و مقاطع ابتدایی تحصیل شروع شود. من به عنوان یک شهروند گاهی زیرنویس‌هایی درباره چگونگی مصرف آب در تلویزیون می‌بینم که با آن‌ها نمی‌شود مشکلات یک کشور را حل کرد. به نظر من همان طرحی که امروز درباره آموزش بیماری دیابت و ایذر با چاپ برشور در محله‌ها دنبال می‌شود، باید درباره چگونگی مصرف هم اجرا شود. بعضی‌ها هنوز بحران خشکسالی و کم‌آبی را باور ندارند و فکر می‌کنند یک سری هشدارها پیشگیرانه است، نه یک معضل واقعی و جدی که می‌تواند در آینده‌ای نه‌چندان دور برای آن‌ها در درازنای زمان، قیلاً و قتیلاً درباره آلودگی هوا به افراد تذکر داده می‌شود تا کمتر ماشین بیرون بیاورند، شاید باورشان نمی‌شد؛ ولی بعد از چند سال ما شاهد روزهای خطرناکی در ماه زمستان برای آلودگی هوا هستیم و شرایط اضطرار حتی شهر را

